

МУАММОЛИ ЎҚИТИШНИНГ МАЗМУНИ ВА МОҲИЯТИ

РЕЖА:

1. МУАММОЛИ ТАЪЛИМНИНГ ВУЖУДГА КЕЛИШ ТАРИХИ
2. МУАММОЛИ ТАЪЛИМ ДАРАЖАЛАРИ
3. МУАММОЛИ ВАЗИЯТЛАР
4. МУАММОЛИ ТАЪЛИМ ТЕХНОЛОГИЯЛАРИ

КЕЛИБ ЧИҚИШ ТАРИХИ

1894 йили
ЧИКАГОДА
Дж.ДЮРИ
татдиқиқоти

1923 йили
СССР да
“Комплекс проект”

1932 йили
ЦК ВКПБ
қарори

Муаммоли таълим вазифалари

- Талабаларни мустақил фикрлашга ўргатиш.
- Ижодий фикрни ривожлантириш.
- Ўзлаштириш жараёнини фаол бўлишини таъминлаш.
- Муаммоларни ечимини топиш малака ва кўникмаларини шакллантириш

МИЯ ИМКО-
НИЯТЛАРИ

ЎРТАЧА
5 %
ФОЙДАЛА-
НАДИ

ОЛИМЛАР
10%
ИМКОН/ Ф

ГЕНИЙЛАР
20%
ИМКОН/Ф.

ФИКР ТУРЛАРИ

1. КОНЦЕПТУАЛ АҚЛ

2. ЭСТЕТИК АҚЛ

3. ИЖТИМОЙ АҚЛ

МИЯ ТРЕНИРОВКАСИ

- 5 ЁШГАЧА ИККИ ТИЛНИ ЎРГАНГАН БОЛАЛАР ИҚТИДОРЛИ БОЛАЛАР ҚАТОРИГА ҚЎШИЛАДИ.
- 15 ЁШГАЧА УЧ ТИЛНИ ЎРГАНГАН БОЛАДА МИЯ ИМКОНИЯТЛАРИ ОЧИЛАР ЭКАН.(эгилувчан ақл)

ФИКРЛАШ ТАРБИЯСИ

- ЭТИБОР
БЕРИЛАДИ:
 - Мантиқий фикрни
риволантиришга
 - Танқидий фикрни
ривожлантиришга
 - Ижодий фикрни
ривожлантиришга
- ЭТИБОР
БЕРИЛМАЙДИ:
 - Фикрни
бошқаришга
 - Фикрлаш ахлоқини
тарбиялашга
 - Фикр тарбиясига

В.И. Бородкин тафаккурни 2 га ажратади:

- РЕФЛЕКТОР
ТАФАККУР:

- Ташқи олам
объектлари хақида
фикрлаш

- МЕНТАЛ
ТАФАККУР:

- Тафаккур жараёни
хақида фикр
юритиш

ФИКР ХУСУСИЯТЛАРИ

- Фикр қувватга эга
- Фикр ўз кучини сўзда сақлайди
- Фикр инсоннинг биологик майдонига ва психикасига таъсир кўрсатади.

ФИКР ТУРЛАРИ

- 1. Ажратувчи фикрлар
- 2. Деструктив фикрлар
- 3. Бириктирувчи фикрлар.
- 4. Конструктив фикрлар

Муаммоли таълим даражалари

- 1- даража. Ўқитувчи томонидан муаммо яратилади ва уни ечиш йўллари кўрсатиб берилади. Ўрганиш даражаси.
- 2- даража. Ўқитувчи томонидан муаммо яратилади ва ечими талабалар билан биргаликда. Ҳамкорлик даражаси.

■ 3- даража. Ўқитувчи томонидан муаммо яратилади, талаба томонидан мустақил равишда муаммонинг ечими топилади. Мустақил даража.

■ 4- даража. Ўқитувчи мавзуни эълон қилади муаммони талаба яратади, мустақил равишда ечимини топади ва хулосалайди.

Ижодий даража.

■ 1- даража.
Ўқитувчи
томонидан муаммо
яратилади ва уни
ечиш йўллари
кўрсатиб
беради. Ўрганиш
даражаси.

2- даража. Ўқитувчи
томонидан муаммо
яратилади ва еими
талабалар билан
биргаликда.
Ҳамкорлик
даражаси.

- 3- даража.
Ўқитувчи
томонидан муаммо
яратилади, талаба
томонидан
мустақил равишда
муаммонинг ечими
топилади.
Мустақил даража.

- 4- даража.
Ўқитувчи мавзуни
эълон қилади
муаммони талаба
яратади, мустақил
равишда ечимини
топади ва
хулосалайди.
Ижодий даража.

- Муаммоли таълимда албатта битта номаълум мавжуд бўлади:
- Фаолият усули номаълум
- Фаолият объекти номаълум
- Шартлари номаълум
- Мақсадлар мавхум
- Фаолият жараёнининг кетма-кетлиги номаълум

Муаммоли вазиятлар

- Фавқулотда вазият
- Низо вазияти
- Танлаш вазияти
- Инкор вазияти
- Фараз вазияти
- Номуттаносиблик вазияти

МУАММОЛИ ВАЗИЯТЛАРГА МИСОЛЛАР

Фавқулотда вазият

- Шахар омборхонасида ёнғин бўлиб доннинг катта қисми нобуд бўлди. Бундай фавқулотда вазиятдан чиқиб кетиш ва ёнғинда нобуд бўлган доннинг ўрнини тўлдириш учун қандай чора-тадбирларни кўриш керак?

Низо вазияти

- Корхона чет элга тозаланган ярим ишлов берилган пахта юборди. Шартнома бўйича махсулотни чет элга етиб келгунича сифатини бузилмас-лигига бўлган жавобгарликни чет эллик партнёрлар ўз бўйнига олган. Лекин барча чора-тадбирларга қарамасдан махсулотни сифати паст холда етиб борганлиги аниқланди. Портнёрлар корхонадан паст сифатли махсулот юборилган деган айблов қоғози юборишди. Ушбу низони қандай хал этиш мумкин?

Фараз вазияти

- Фараз қилайлик Сибирь дарёлари бурилиб орол денгизига суви келиб тушадиган бўлди. Орол денгизининг экологик ахволида қандай ўзгариш бўлади?

Инкор вазияти

 Иқтисодий танглик ҳолатидаги давлат табиий ресурслари бой бўлмаса у мавжуд иқтисодий танглик ҳолатидан чиқиб кета олмайди-деган қарашга сиз қўшиласизми?

Танлаш вазияти

- Муаммо: Пулни қадрсизланишини олдини олишнинг қайси чорасини қўллаш Ўзбекистон шароитида самарали натижа беради?
- Пул эмиссияси
- Ишлаб чиқаришни ривожлантириш
- Нархларни сунъий равишда ушлаб туриш.....

Номутаносиблик вазияти

- Бозор иқтисодиёти шароитида давлатнинг иқтисодиётга аралашуви минимал бўлиши керак, Ўзбекистонда эса давлат бош ислохотчи ва бошқарувчи. Мана шу номутаносибликни тахлил қилинг.

Адабиётлар

- Брушлинский А.В. Проблемное обучение. М.2000
- Ильинский И.А. Проблемные ситуации и пути их создания на уроке. М.1995
- Саидахмедов Н. Янги педагогик технологиялар.Т. 2003

ЭЪТИБОРИНГИЗ УЧУН
РАХМАТ